

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Práva zvlášť zranitelné oběti - právo na poskytnutí bezplatné odborné pomoci

Zákon č. [45/2013](#) Sb., o obětech trestných činů o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů) (dále také jako „ZoOTČ“) „smýšlí“ o každé z obětí trestného činu jako o zranitelné. Avšak existují i tzv. zvlášť zranitelné oběti, u kterých je například vyšší riziko způsobení druhotné újmy (sekundární viktimizace)[1], a proto zákon o obětech trestných činů zvlášť zranitelným obětem připisuje krom práv, která jsou dána všem obětem, také určitá speciální práva.

Kdo je dle zákona o obětech trestných činů považován za zvlášť zranitelnou oběť taxativně vymezuje § 2 odst. 4 zákona o obětech trestných činů. Za zvlášť zranitelnou oběť jsou považovány:

- **děti**, tedy osoby mladší 18-ti let,
- osoby vysokého věku (**senioři**) či **hendikepované osoby** (osoby s fyzickým, mentálním, psychickým či smyslovým hendikepem), a to pokud věk či hendikep může vzhledem k okolnostem případu a poměrům této osoby bránit jejímu plnému a účelnému uplatnění ve společnosti ve srovnání s jejími ostatními členy,
- osoby, které se staly oběťmi trestného činu **obchodování s lidmi** (§ 168 trestního zákoníku), trestného činu **znásilnění** (§ 185 trestního zákoníku), trestného činu **týrání svěřené osoby** (§ 198 trestního zákoníku), trestného činu **týrání osoby žijící ve společném obydlí** (§ 199 trestního zákoníku) nebo trestného činu **teroristického útoku** (§ 311 trestního zákoníku),
- a v neposlední řadě osoby, které se staly oběťmi trestného činu proti **lidské důstojnosti v sexuální oblasti**, trestného činu, který zahrnoval **nátlak, násilí či pohružku násilím**, trestného činu spáchaného pro příslušnost k některému **národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob** nebo oběť trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny, jestliže je v konkrétním případě zvýšené nebezpečí způsobení druhotné újmy zejména s ohledem na její **věk, pohlaví, rasu, národnost, sexuální orientaci, náboženské vyznání, zdravotní stav, rozumovou vyspělost, schopnost vyjadřovat se, životní situaci, v níž se nachází, nebo s ohledem na vztah k osobě podezřelé** ze spáchání trestného činu nebo závislost na ní.

Dle zákona o obětech trestných činů jsou zvlášť zranitelným obětem přiznána práva, která mají minimalizovat riziko vzniku sekundární viktimizace. Mezi tato práva patří právo na:

- bezplatnou odbornou pomoc (§ 5 odst. 1 ZoOTČ),
- zesílenou ochranu před druhotnou újmou (§ 17 až 22 ZoOTČ),
- zabránění kontaktu s pachatelem (§ 17 odst. 2 ZoOTČ),
- výslech osobou stejného nebo opačného pohlaví (§ 19 odst. 1 ZoOTČ),
- tlumočnicka stejného nebo opačného pohlaví (§ 19 odst. 2 ZoOTČ),
- provádění výslechu obzvláště citlivě (§ 20 odst. 1 ZoOTČ),
- provádění výslechu vyškolenou osobou v přípravném řízení (§ 20 odst. 2 ZoOTČ),
- omezení opakování výslechu a v případě opakování pak výslech stejnou osobou (§ 20 odst. 3 ZoOTČ),
- zabránění bezprostředního vizuálního kontaktu s pachatelem (§ 20 odst. 4 ZoOTČ) a
- právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně (§ 51a zákona č. [141/1961](#) Sb., o trestním

řízení soudním).

Pro tentokrát se pozornost tohoto článku zaměří na právo zvláště zranitelné oběti na bezplatnou odbornou pomoc.

Bezplatná odborná pomoc je poskytována subjekty, kteří jsou zapsáni v tzv. registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů.^[2] Jedná se zejména o pomoc v podobě psychologických služeb, sociálního poradenství, právní pomoci či možnost účasti v tzv. restorativních programech.^[3] V registru je také uvedeno u každého z poskytovatelů bezplatné odborné pomoci pro jaký okruh obětí a jaké konkrétní služby jsou poskytovány.

Nárok na bezplatnou odbornou pomoc mají osoby, které splní následující podmínky:

1. osobě je přiznán dle zákona o obětech trestných činů status zvláště zranitelné oběti, a to s výjimkou dětí, které jsou oběťmi trestného činu zanedbání povinné výživy v důsledku neplacení výživného, avšak pokud tím nevzniklo nebezpečí nouze nebo trvale nepříznivý následek,
2. o bezplatnou odbornou pomoc požádají (postačí i ústně), a to kdykoliv před zahájením, v průběhu či po skončení trestního řízení a
3. je shledáno, že daná osoba skutečně pomoc potřebuje, když uvedené posuzuje každý z poskytovatelů samostatně. Poskytnutí bezplatné odborné pomoci není vázáno (podmíněno) na sociální a majetkové poměry.

V praxi to běžně vypadá tak, že zvláště zranitelná oběť požádá o poskytnutí bezplatné odborné pomoci organizaci, nejčastěji se jedná o neziskové organizace, kdy většina z nich je schopna zajistit obětem komplexní pomoc (služby), a to jak psychologickou pomoc, sociální poradenství, krizovou intervenci, často i náhradní (azylové) bydlení, právní pomoc či alespoň právní poradenství.

Mgr. Denisa Kartusová,
advokát

[Advokátní kancelář Kartusová Legal](#)

Vodičkova 791/41
110 00 Praha 1

Tel.: +420 777228557
e-mail: kartusova@kartusovalegal.cz

---

^[1] Sekundární viktimizace, jinak označována jako druhotná újma či druhotné zraňování. Pojem je například užíván v [kriminologii](#), kriminalistické [psychologii](#), soudnictví či [mediálních studiích](#).

Druhotné zraňování je stav, během něhož se zvláště zranitelná oběť trestného činu stává v podstatě obětí znovu, neboť je nucena opakovaně hovořit s orgány činnými v trestním řízení o traumatizujících a bolestivých událostech, které byla nucena prožít, opakovaně si vybavovat sebemenší detaily prožitého apod. Oběť v důsledku uvedeného tak trpí znovu, tentokrát po psychické stránce.

[2] Registr poskytovatelů pomoci obětem trestných činů, k dispozici >>> [zde](#).

[3] Mezi restorativní programy patří například mediace, restorativní konference a kruhy. Cílem restorativních programů je vytvoření bezpečného prostoru pro setkání oběti, pachatele či dalších osob. Tito zde mohou společně hovořit o tom, jaký dopad měl spáchaný trestný čin na jejich život, jak lze následky napravit apod.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)